

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013-2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Michaela Štěpánková

**Ochrana kritické infrastruktury státu v oblasti civilního
letectví**

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Michaela Melicharová

JAN AMOSE KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2013-2014

BACHELOR THESIS

Michaela Štěpánková

**Protection of Critical Infrastructure of the State in the field of
civil aviation**

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Ing. Michaela Melicharová

Prohlášení:

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne: 9. 3. 2014

Michaela Štěpánková, DiS

Anotace

Tato bakalářská práce informuje o důležitosti kritické infrastruktury státu a o její ochraně. První kapitoly pojednávají o počátku, vývoji a současném stavu kritické infrastruktury, jak v České republice, tak i v Evropě a mimo ní. Dále pak určením prvků a subjektů se zabývají následující kapitoly, které plynule přecházejí do specifické problematiky, a to civilního letectví. Nástin Plánů krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury Letiště Václava Havla Praha a Řízení letového provozu jsou popsány v závěru bakalářské práce.

Klíčové pojmy

Bezpečnost, hrozba, kritická infrastruktura, krizová situace, krizový štáb, krizový zákon, mimořádná událost, plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, riziko.

Annotation

This bachelor's work informs about the importance of critical infrastructure of the state and about its protection. First chapters deal with an origin, development and present state of critical infrastructure both in the Czech Republic and in Europe and outside Europe. Following chapters engage in determination of components and subjects. The work continues to specific problems exactly to the civil aviation. The design of the Plan of predicament preparedness of subjects in critical infrastructure at the airport of Vaclav Havel in Prague and Air-traffic control are described in conclusion part of the work.

Key Words

Crisis situation, Crisis Staff, Critical Infrastructure, Emergency Preparedness Plan for Critical Infrastructure Entities, Extraordinary Event, Risk, Safety, The Emergency Act, Threat.

OBSAH

ÚVOD	7
1. INFRASTRUKTURA.....	8
1.1. Veřejná infrastruktura	11
1.2. Kritická infrastruktura.....	11
2. HISTORIE INFRASTRUKTURY.....	14
2.1. Začátky mimo Evropu.....	14
2.2. Začátky v Evropě	16
2.3. Kritická infrastruktury v ČR	18
3. OCHRANA KRITICKÉ INFRASTRUKTURY	21
4. KLÍČOVÍ NOSITELÉ ÚKOLŮ	26
5. PRVKY KRITICKÉ INFRASTRUKTURY A JEJICH POPIS	29
5.1. Zásady určování prvku kritické infrastruktury.....	29
5.2. Průřezová a odvětvová kritéria.....	30
6. SUBJEKTY A JEJICH ZAŘAZENÍ DO KATEGORIÍ KI.....	31
6.1. Subjekty kritické infrastruktury	32
6.2. Kritéria pro stanovení subjektů kritické infrastruktury do kategorií.....	32
6.3. Podnik jako subjekt kritické infrastruktury.....	34
10. SUBJEKTY CIVILNÍHO LETECTVÍ.....	35
10.1. Krizová dokumentace subjektu KI.....	36
10.2. Letiště Praha, a. s. jako subjekt KI.....	40
10.2.1. Základní část Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Letiště Praha, a.s.	42
10.2.2. Operativní část Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Letiště Praha, a.s.	44
10.2.3. Pomocná část Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Letiště Praha, a.s.	44
10.3. Řízení letového provozu České republiky jako subjekt KI.....	45
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	49
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK	53
SEZNAM PŘÍLOH.....	54
BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE.....	56

ÚVOD

Jak již sám název napovídá, kritická neboli životně důležitá infrastruktura, je pro obyvatele státu, bezpečnost státu, zajištění základních lidských potřeb a správné fungování ekonomiky a veřejné správy, vysoce důležitou příčkou na pomyslném žebříčku hodnot. Její narušení by mělo za následek ovlivnění základních funkcí státu, jeho rozvoj a schopnost poskytnout standardy života lidí. Změny by ale nenastaly pouze na úrovni státu, ale dotkly by se i krajských nebo místních úrovní.

Abychom předcházeli narušení, zničení nebo poškození kritických infrastruktur, je důležité je chránit, zabezpečovat a to především před několika možnými faktory. Prvním faktorem ohrožení kritické infrastruktury jsou přírodní katastrofy. Tento druh ohrožení je nesnadné a takřka nemožné předvídat, proto je velmi důležitá v tomto ohledu prevence. Dalším možným faktorem, který zasahuje do možnosti narušení správného fungování kritické infrastruktury je vliv činnosti člověka, technické nebo technologické selhání a v neposlední řadě úmysl, vyplývající z mířeného poškození např. teroristickými skupinami či jednotlivci. Tudíž, ochrana kritické infrastruktury se stává nedílnou součástí celého procesu. Smyslem tohoto procesu je minimalizace hrozeb a rizik, které mohou ovlivnit činnosti kritických infrastruktur. Hlavním cílem ochrany kritické infrastruktury je zabezpečení strategických a životních zájmů, které ovlivňují životy lidí, jejich majetek a životní prostředí.

Cílem práce je seznámení se s problematikou ochrany kritické infrastruktury státu, jejím fungováním, charakteristickými rysy a v neposlední řadě proces určování prvků a subjektů kritické infrastruktury. Pro účely této práce se autorka zaměřila na subjekty civilního letectví a jejich Plány krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury.

1. INFRASTRUKTURA

Lidský vývoj je nezastavitelný a jen málo kdo si uvědomuje, na čem všem jsou lidé je jejich závislost, dokud to sami nepocítí. Je velice snadné používat věci, technologie a zařízení, s kterými se setkáváme v každodenním běhu života. Jak jednoduché rozsvítit si, otočit vodovodním kohoutkem, v zimě si v bytě či domě pustit topení a nepřemýšlet nad tím, jaká teplárna ve městě právě odvádí práci, abychom měli teplo v domácnosti. Až když je člověk omezen na svém komfortu, nedostává se mu těchto služeb, technologií a prostředků pro blaho, začne teprve přemýšlet, jak příliš je na nich závislý.

Problém spočívá v tom, že většina lidí si za velkou hrozbou, nebo katastrofou představují, válku, použití atomové zbraně a podobné hraniční ohrožení obyvatelstva. Není to v tomto případě až tak jednoznačné, i zdaleka menší problém může způsobit katastrofický scénář. Výpadek proudu může ohromit některé městské části, nebo dokonce celá města. Dalo by se říci, že na elektrické energii mají lidé v 21.stol budovanou svoji existenci. Přestane-li nám proudit během pár okamžiků elektrická energie a tímto nedostatkem budeme ohromeni několik desítek hodin, či dní, do pěti dní se zhroutí celý systém. Lidé si neuvažují, nenakoupí, nebudou v chodu restaurace, nepůjdou vybrat peníze z bankomatů, bank, nepůjdou čističky odpadních vod, tudíž nepoteče v domácnostech voda, lidé nebudou moci zabezpečit své životy – vše kvůli blac - outu.

Po útocích z 11. září 2001 začaly na tuto událost reagovat jednotlivé státy a především díky tomuto teroristickému útoku se začaly zpracovávat nové Bezpečnostní strategie. Česká republika reagovala na tuto událost v Bezpečnostní strategii z roku 2003, kde se vymezily pojmy jako RIZIKO a HROZBA. Česká republika, jako malá země uprostřed Evropy, která má charakter spíše nekonfliktní země, neočekává proti sobě vojenské útoky. Za to jsou zde možné hrozby ve formě nečekaných útoků teroristů. Teroristé nepůsobí lokálně a izolovaně, ale globálně a koordinovaně. Právě to vytváří hrozbu strategického významu a vyžaduje kvalitnější a účinnější analýzy, prostředky a systém včasného varování. Teroristé se vyhýbají přímému střetu, útočí na území jimi definovaných protivníkem a využívají asymetrickou strategii. Za cíl mají civilisty a

strategická místa v zemi, aby oslabili její bezpečnost a tím dosáhli svých cílů. Usilují o získání zbraní hromadného ničení (ZHN) a kvůli těmto hrozbám vznikl projekt ochrana Kritické infrastruktury (KI). Tak jak se jednotlivé státy přizpůsobovaly těmto hrozbám ve svých Bezpečnostních strategiích, začaly i řešit svoji ochranu KI. Jsou zde vyjmenována strategická místa, která jsou důležitá pro plné fungování státu a zajištění jeho bezpečnosti. Tato místa jsou označována jako prvky KI. V jednotlivých zemích či státech jsou tyto prvky KI od sebe odlišné, ale ty hlavní a životně důležité, zůstávají takřka pro každou zemi nebo stát stejné.

Základním a zároveň nejvyšším právním dokumentem České republiky je Ústava ČR. V tomto dokumentu je občanům naší země deklarována ochrana životů, zdraví a majetku, životního prostředí a bezpečnost. V dalším stěžejním dokumentu, bezpečnostní strategii ČR, jsou životní, strategické a dalších významné zájmy ČR, zaručovány prostřednictvím strategických výhledů k udržení právě zmiňovaných bezpečnostních zájmů. Bezpečnost, dostávající se do popředí této problematiky, se stává velice diskutovaným tématem, a proto se hledají zaručené síly a prostředky pro její zajištění. Česká republika jako stát, je členem několika nadnárodních společenství, i ty se zabývají bezpečností a mají za cíl zajištění ochrany jednotlivých států a mezinárodních organizací jako celku. Pojem KI je v legislativním pojetí nutno identifikovat a zařadit. Vyčleněním a definováním její struktury je nutno objasnit jednotlivé prvky a subjekty, které budou stěžejní v zajišťování funkčnosti a spolehlivosti fungování celé KI jako celku.

Termín infrastruktura má svůj původ v 19. století ve Francii a během první poloviny 20. století primárně označoval vojenská zařízení. Infrastruktura z francouzského jazyka *infra-structure* (doslova: co je pod stavbami), je v nejobecnějším slova smyslu množina propojených strukturálních prvků, které pak udržují celou strukturu pohromadě. Obvykle se používá pouze pro struktury, které jsou uměle vytvořené. Infrastruktura obecně je množina propojených stavebních prvků, které poskytují rámcovou podporu celku. Termín infrastruktura má různé významy v různých oblastech, ale nejčastěji je chápán ve vztahu k silnicím, letišti či technickému vybavení. Tyto různé prvky mohou být souhrnně pojmenovány jako civilní infrastruktura, městská

infrastruktura, či veřejné komunikace a stavby. Infrastruktura může být zřízena a spravována soukromým sektorem nebo státem.¹

Do revoluce v roce 1989 v tehdejší Československu, existoval systém, který zemi připravoval na činnosti za války. Postupem doby se tato snaha začlenila do pozadí dění a došlo ke zrušení jednotek civilní obrany (CO). Pomalu ustávala branná výchova obyvatelstva i dětí ve školách. Rok 2000 představuje velký posun v této problematice, a to přijetím krizového zákona² a v tomtéž roce přijetí zákona o IZS³.

V rámci mezinárodních organizací se problematika ochrany obyvatelstva stále více dostávala do popředí, jak v rámci organizace NATO, tak i EU. Startovní bod pro činnost kritické infrastruktury v ČR byla ochrana počítačových sítí. V tomto směru byl odborníky zpracován projekt „Strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě.“⁴

Pojem kritická infrastruktura nebyl do roku 2010 nijak legislativně upraven, až po novelizaci zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) znění pozdějších předpisů, byl tento pojem vysvětlen, stanovena definice a zahrnuta do krizového zákona celá problematika ochrany kritické infrastruktury. Ke splnění úkolu, zapracovat právě tuto problematiku do krizového zákona, byla vytvořena pracovní skupina. Členové této skupiny, byli zástupci dotčených ústředních správních úřadů. Novela především řešila problematiku ochrany kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení povinností právnických a fyzických osob. Jsou zde zapracovány příslušné předpisy Evropské unie, které určují ochranu evropské kritické infrastruktury. Především se jedná o Směrnice Rady 2008/114/ES z 8. 12. 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu.⁵

¹ SVOBODA Z., *Kritická infrastruktura a její ochrana*. [online]. Ostrava, 2010, [cit. 2014-5- 1]. Diplomová práce. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství, Katedra požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/kriticka-infrastruktura-a-jeji-ochrana.aspx>

² Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

³ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (zákon o IZS). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, s. 37 Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=239~2F2000&rpp=15#seznam>

⁴ Vláda ČR. Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 5. října 2000 č. 123 Návrh strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě

⁵ Chaloupka, P., Říha, M.: *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. Námořní akademie ČR, Praha, 2009, ISBN: 978-80-87103-18-0

1.1. Veřejná infrastruktura

Veřejnou infrastrukturu můžeme implementovat do několika sektorů. Pokud budeme vycházet z pramenů stavebního zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), zde je pojem veřejná infrastruktura vysvětlený jako: „pozemky, stavby, zařízení a to za 1. v dopravní infrastruktuře, jako například stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť a s nimi souvisejících zařízení; 2. Technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírný odpadních vod, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, produktovody; 3. Občanské vybavení, kterým jsou stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva; 4. Veřejné prostranství, zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu.“⁶ Do veřejné infrastruktury se řadí vše, co nás obklopuje, vše co je pro běžný život obyvatel potřebné.

1.2. Kritická infrastruktura

„Kritickou infrastrukturou se rozumí výrobní a nevýrobní systém a služby, jejichž nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost stát, ekonomiku, veřejnou správu a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva. Při narušení nebo zničení kritické infrastruktury může být vyhlášen krizový stav.“⁷ Dle krizového zákona vymezujícího pojem kritickou infrastrukturou se rozumí pojem kritická infrastruktura, prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení, jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.⁸ Z toho vyplývá, že každý stát

⁶ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: Sbirka zákonů České republiky. 2006. s. 2226. Dostupné z: <http://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/zakon-c-183-2006-sb-o-uzemnim-planovani-a-stavebnim-radu-stavebni-zakon>

⁷ MOZGA, J. (ed.), *Krizové řízení, Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského sboru České republiky institut ochrany obyvatelstva*, Lázně Bohdaneč, 2008, 153 str.

⁸ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbirka zákonů České republiky. 2000, Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

samostatně, si musí určit ve svém vlastním rozsahu a pojetí, oblasti a části veřejné infrastruktury, které jsou pro něj kritické a začlenit je do systému kritické infrastruktury.

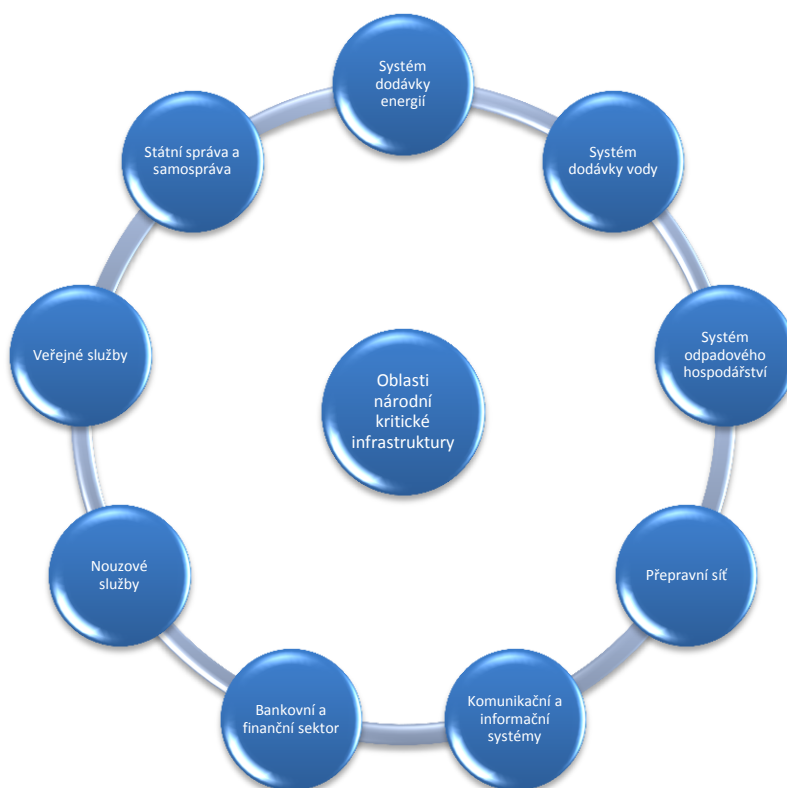
Prvním impulsem, kdy začala v naší zemi vznikat KI a začala se včleňovat do systému krizového řízení, je rok 2001. V tomto roce se Výbor pro civilní a nouzové plánování (VCNP) a Bezpečnostní rada státu (BSR) rozhodly podle usnesení⁹, které nese název „Definice a rozsah základních funkcí státu“ zabývat prvními nevojenskými krizovými situacemi. Tento první vládní dokument řešil čistě nevojenské mimořádné nebo krizové situace a díky analýzám a jejich výsledkům odrážejícím se v povodních v letech 1997 a 1998, byly zpracovány materiály kolem ochrany KI.

V roce 2002 bylo stanoveno devět oblastí¹⁰ národní kritické infrastruktury na základě dvou dokumentů, a to „Rozsah základních funkcí států za krizových situací“ a „Zpráva o národní kritické infrastruktuře“

⁹ GAVENDOVÁ, H., *Komprace kritické infrastruktury v České republice a Evropské unii*. [online] Ostrava, 2009. [cit. 2014-1-18]. Diplomová práce. Masarykova univerzita Ekonomicko správní fakulta, Studijní obor: Regionální rozvoj a správa, Vedoucí diplomové práce: Ing. Eduard Bakoš, Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50593/esf_m/

¹⁰ LINHART, P; RICHTER, R. *Ochrana kritické infrastruktury* [on-line]. 112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2003, č. 3, str. 20-23 [cit. 2014-01-23]. Dostupný z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/archiv-od-roku-2004.aspx>>.

Obrázek 1: Oblasti národní kritické infrastruktury

Zdroj: LINHART, P; RICHTER, R. *Ochrana kritické infrastruktury* [on-line]. 112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2003, č. 3, str. 20-23 [cit. 2014-01-23]. Dostupný z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/archiv-od-roku-2004.aspx>>. ¹¹

O rok později Ministerstvo vnitra připravilo dokument „Projekt Analýza zabezpečení základních funkcí státu včetně ochrany životně důležité infrastruktury v případě krizových situací.“ Byl to první přehled všech situací zahrnující jednotlivá odvětví KI, objevila se zde definice pro funkce státu při nastalých krizových situacích a kritické infrastruktury. Rok 2004 znamenal navýšení z devíti dosavadních oblastí KI na deset a čtyřicet dva produktů nebo služeb.

¹¹ LINHART, P; RICHTER, R. *Ochrana kritické infrastruktury* [on-line]. 112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2003, č. 3, str. 20-23 [cit. 2014-01-23]. Dostupný z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/archiv-od-roku-2004.aspx>>.

2. HISTORIE INFRASTRUKTURY

2.1. Začátky mimo Evropu

USA a Austrálii lze považovat za první státy, které se zabývaly problematikou kritické infrastruktury. Nejdříve byla KI těmito státy nazývána životní infrastrukturou, postupem času byla přejmenována do dnešní podoby.

Americký prezident Clinton vydal jako své rozhodnutí v roce 1998 Směrnici 63. Byl to dokument nazvaný **Bílá kniha (White paper)**, který je považován za prvotní materiál řešící problematiku ochrany kritické infrastruktury v USA. Bílá kniha rozděluje KI do dvou celků, do hmotné a do kybernetické části. Tyto dvě části mají přímý vliv na správné fungování ekonomiky a státu. V tomto systému KI se vytvořilo 6 oblastí (telekomunikace, energie, bankovní a finanční sektor, doprava, zásobování vodou a záchranné služby).¹² Bílá kniha klade mezi možnými ohroženými KI největší důraz především na ochranu před kyberterorismem. Politika ochrany KI stanovila cíle, poskytla zdroje a zařadila KI mezi národní a životní zájmy.

V USA se stal klíčovým dokumentem pro národní ochranu dokument „Národní strategie fyzické ochrany kritické infrastruktury a klíčových zařízení („The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets“).¹³ Jeho zaměření spočívá v chránění KI a jejich klíčových zařízení, při jejichž oslabení, narušení nebo poškození by došlo k destrukci politiky státu a následnému narušení celé KI. Národní strategie fyzické ochrany kritické infrastruktury a klíčových zařízení začlenila zabezpečení KI do třinácti sektorů (Tabulka 1) a do pěti klíčových zařízení (Tabulka 2).

Tabulka 1: Sektory kritické infrastruktury

SEKTORY KRITICKÉ INFRASTRUKTURY	POPIS JEDNOTLIVÝCH SEKTORŮ
1. Zemědělství	Začlenění živočišných a rostlinných produktů

¹² LINHART, P; RICHTER, R. *Ochrana kritické infrastruktury* [on-line]. 112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2003, č. 3, str. 20-23 [cit. 2014-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/archiv-od-roku-2004.aspx>>.

¹³ *The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets*. [online]. 2003. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/Physical_Strategy.pdf

2. Potraviny	Zásobovací potravinové řetězce spojené s výrobou
3. Voda	Zahrnuje, jak pitnou vodu, tak i proces čištění odpadních vod
4. Veřejné zdraví	Celkový zdravotní systém – nemocnice, zdravotní střediska, léčebná centra, kliniky...
5. Nouzové služby	Do této skupiny patří dle zákona všechny organizace, které jsou najímány na záchranu životů a majetku při nehodách, přírodních pohromách nebo teroristických činech
6. Vláda	Jednotlivá ministerstva a jiné subjekty propojené s vládní strukturou
7. Základny obranného průmyslu	MO se vyčlenilo a zpracovalo vlastní klíčová zařízení a systémy
8. Telekomunikace	Veškerý telekomunikační provoz v zemi – jak v soukromé tak i ve veřejné sféře
9. Energetika	Existence dvou samostatných odvětví – elektřiny a ropy, zemní plyn
10. Doprava	Zahrnuje všestranné možnosti dopravy v zemi (námořní, letectví, železniční, dálniční)
11. Bankovníctví a finance	Sektor složen z budov a vybavení pro finanční operace
12. Chemický průmysl a nebezpečné látky	Převážně tvoří ekonomiku státu a podává základ pro jiné ekonomické sektory (platí pro USA)
13. Poštovní a zásilkové služby	Poštovní systém velmi úzce souvisí s dopravním systémem

Zdroj: *The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets*. [online]. 2003. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/Physical_Strategy.pdf¹⁴

Tabulka 2: Klíčová zařízení kritické infrastruktury

SEKTORY KRITICKÉ INFRASTRUKTURY	POPIS JEDNOTLIVÝCH SEKTORŮ
1. Národní a kulturní památky	Ochrana národních a kulturních památek – kombinace pravomocí, odpovědností a

¹⁴ *The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets*. [online]. 2003. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/Physical_Strategy.pdf

	zdrojů federální, státní a místní jurisdikce (v USA)
2. Jaderné elektrárny	Jaderná energetika se podílí 20% na výrobě elektrické energie. (v USA)
3. Přehrady	Přehrady jsou brány jako prvky kritické infrastruktury a dodávají potřebnou vodu, elektrickou energii
4. Vládní zařízení	Před 11. zářím 2001 byly vládní budovy považovány za prvky s prioritní ochranou
5. Komerční klíčová zařízení	Spočívá v chránění míst kde je vyšší koncentrace lidí. Každodenní ochrana těchto zařízení je prioritou vlastníků těchto zařízení ve spolupráci s bezpečnostními složkami.

Zdroj: *The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets*. [online]. 2003. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/Physical_Strategy.pdf¹⁵

2.2. Začátky v Evropě

Prvním státem zabývajícím se problematikou KI v Evropě byla Velká Británie, kde ke konci roku 1999 vzniklo Koordinační centrum pro bezpečnost národní infrastruktury.¹ Prioritami koordinačního centra bylo rozvíjet a řídit činnost kolem ochrany kritické národní infrastruktury. KI ve Velké Británii pojímá jak sektor veřejný tak i soukromý.

Jako první se o ochraně KI v EU zmiňuje dokument Zelená kniha. „Evropská rada na svém zasedání v červnu 2004 požádala Komisi o přípravu celkové strategie na ochranu kritické infrastruktury. Komise na základě toho přijala 20. října 2004 sdělení „Ochrana kritické infrastruktury v boji proti terorismu“, v kterém předložila jasné návrhy, jak by se v EU měla zlepšit prevence, připravenost a schopnost reakce na teroristické útoky zasahující kritickou infrastrukturu. Rada ve svých závěrech nazvaných „Předcházení, připravenost a reakce na teroristické útoky“ a „Program

¹⁵ *The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets*. [online]. 2003. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/Physical_Strategy.pdf

solidarity EU o následcích teroristických hrozeb a útoků“ přijatých na zasedání Rady v prosinci 2004, podpořila záměr Komise předložit Evropský program na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP) a souhlasila, aby Komise zřídila Výstražnou informační síť kritické infrastruktury (CIWIN).¹⁶ Zelená kniha má ve svých cílech především za úkol připravit podklady pro Komisi. Podklady se myslí informace od jednotlivých subjektů zapojených do KI, které budou dále využity pro přípravu Evropského programu na ochranu KI (EPCIP). Mohla by se nazvat tzv. pilotním projektem, právě pro vytvoření EPCIP.

Hlavní záměr Komise, který byl pro vytvoření EPCIP zahrnoval zásady, principy a cíle jako jsou komplexní ochrana KI na území EU, dále princip v rovnosti přístupu pro všechna ohrožení. Výjimku tvoří pouze přístup k terorismu, ten zaujímá prioritní přístup. Zásady, které byly přijaty, se staly vodítkem pro provádění EPCIP (Subsidiarita, Doplňkovost, Důvěrnost, Spolupráce zainteresovaných subjektů, Proporcionalita, Odvětvový přístup).¹⁷

V rámci zasedání Evropské rady v roce 2004 byly přijaty jak návrhy pro vytvoření EPCIP, ale také bylo odsouhlaseno, aby Komise zřídila výstražnou informační síť pro kritickou infrastrukturu (CIWIN). Iniciativa týkající se CIWIN je součástí EPCIP a zabývá se konkrétněji procesem sdílení informací mezi členskými státy EU a systémem informačních technologií na podporu tohoto procesu.¹⁸

Do revoluce v roce 1989 v tehdejším Československu, existoval systém, který zemi připravoval na činnosti za války. Postupem doby se tato snaha začlenila do pozadí dění, došlo ke zrušení jednotek civilní obrany (CO). Pomalu ustávala branná výchova obyvatelstva i dětí ve školách. Rok 2000 představuje velký posun v této problematice, a to přijetím krizového zákona¹⁹ a v tomtéž roce přijetím zákona o IZS²⁰.

¹⁶ *Zelená kniha o evropském programu na ochranu kritické infrastruktury*. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 17. 11. 2005, KOM (2005)576, Dostupné z: http://ec.europa.eu/green-papers/index_cs.htm#2005

¹⁷ *Sdělení Komise o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury*. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 12. 12. 2006, KOM (2006) 786, Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/133260_cs.htm

¹⁸ *Rozhodnutí Rady o výstražné informační síti kritické infrastruktury (CIWIN)*, In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 27. 10. 2008, KOM (2008) 676. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/133260_cs.htm

¹⁹ *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, s. 30. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

²⁰ *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (zákon o IZS)*. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, s. 37 Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=239~2F2000&rpp=15#seznam>

V rámci mezinárodních organizací se problematika ochrany obyvatelstva stále více dostávala do popředí, jak v rámci organizace NATO, tak i EU. Startovní bod pro činnost v rámci kritické infrastruktury v ČR byla ochrana počítačových sítí. Tyto činnosti probíhaly na základě usnesení Vlády ČR²¹, kde byl odborníky zpracován projekt „Strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě.“

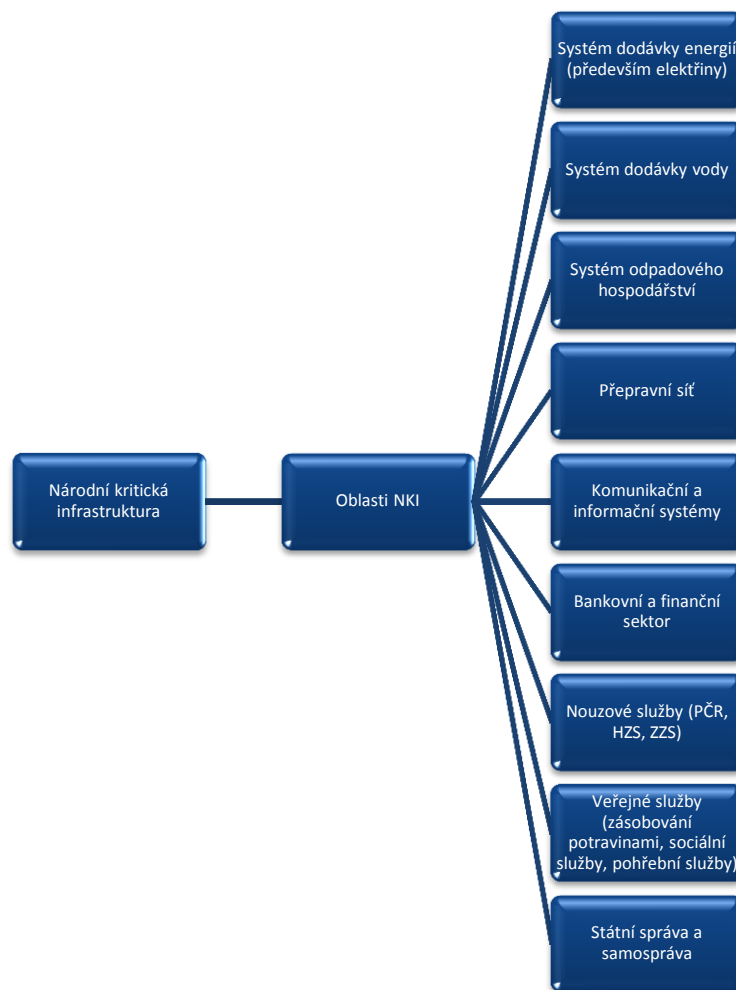
2.3. Kritická infrastruktury v ČR

Prvotní činnosti, prováděné v ČR v rámci tzv. „kritické infrastruktury“, byly spíše směřovány na ochranu počítačových sítí, a to v souvislosti s usnesením Bezpečnostní rady státu (BRS) č. 123 z roku 2000. Základem tohoto usnesení byla aktivace Úřadu pro veřejné informační systémy a jeho následné zpracování projektu „Strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě“. První komplexní informace o kritické infrastruktuře byly předneseny místopředsedou vlády a ministrem vnitra, a to členům Bezpečnostní rady státu na jednom z prvních jednání centrálních státních orgánů. Jednání proběhlo 30. července 2002 na 1. schůzi Bezpečnostní rady státu, kde hlavním bodem jednání bylo řešení problematiky základních funkcí státu za krizových situací.

Tato schůze vyčlenila několik hlavních úkolů a mezi nimi byl i úkol zpracovat problematiku kritické infrastruktury a projednat tento materiál ve Výboru pro civilní nouzové plánování. Všechny náležitosti zadaného úkolu byly splněny a předneseny na 17. Schůzi Výboru pro civilní nouzové plánování konané dne 24. září 2002. Úkol byl zpracován s hlavním cílem zaměřením se na tzv. „národní kritickou infrastrukturu“ s následujícími oblastmi (obrázek č. 2).

Obrázek 2: Národní kritická infrastruktura a její oblasti

²¹ Vláda ČR. *Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 5. října 2000 č. 123 k Návrhu strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě*

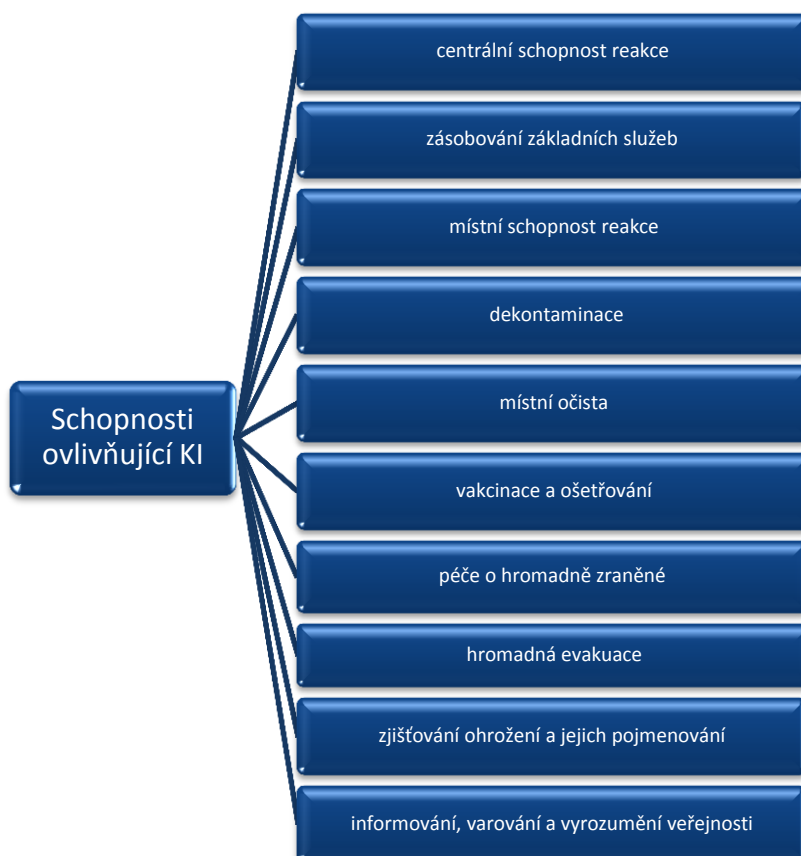
Zdroj: Vláda ČR. *Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 5. října 2000 č. 123 k Návrhu strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě*²²

Jednoznačně neméně důležitý úhel pohledu na řešení problematiky kritické infrastruktury má členství České republiky v NATO. Zde koordinuje tuto problematiku Výbor pro civilní ochranu Severoatlantické aliance. V únoru 2003 projednal tento výbor zprávu ke kritické infrastruktuře. Tato informační zpráva je zaměřena na definování vzájemných závislostí jednotlivých prvků kritické infrastruktury a ohodnocení těchto závislostí z pohledu zabezpečení rozhodujících činností v případě vzniku závažných mimořádných událostí. Především tato zpráva ovlivňuje tzv. schopnosti státu reagovat na mimořádnou událost, resp. krizovou situaci. Ve zprávě je uvedeno deset

²² Vláda ČR. *Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 5. října 2000 č. 123 k Návrhu strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě*

následujících schopností, které by mohly prvky kritické infrastruktury ovlivnit (obrázek č. 3).

Obrázek 3: Schopnosti ovlivňující kritickou infrastrukturu

Zdroj Chaloupka, P., Říha, M.: *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. Námořní akademie ČR, Praha, 2009, ISBN: 978-80-87103-18-0²³

Dle závěrečných stanovisek výboru, byly stanoveny dvě nejkritičtější z uvedených schopností, a to hromadná evakuace a informování, varování a vyrozumění veřejnosti. Otázky kritické infrastruktury jsou včleněny i do několika ustanovení Ministerské směrnice NATO pro civilní nouzové plánování na léta 2003-2004. Odstavec 8 této Ministerské směrnice podrobně pojednává o této problematice, a to doslova: „...prioritou států by rovněž mělo být pokračující společné úsilí ve zvyšování civilní připravenosti a

²³ Chaloupka, P., Říha, M.: *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. Námořní akademie ČR, Praha, 2009, ISBN: 978-80-87103-18-0

snížení zranitelnosti civilního obyvatelstva a životně důležité infrastruktury vůči následkům případných teroristických útoků zbraněmi hromadného ničení, jak jsou definovány v Akčním plánu CNP. Státy by měly zejména dobrovolně poskytovat informace pro Přehled schopností států a vyměňovat si informace o schopnostech na ochranu civilního obyvatelstva a životně důležité infrastruktury (zahrnující postupy při zvládání následků).²⁴

3. OCHRANA KRITICKÉ INFRASTRUKTURY

Identifikace a ochrana kritické infrastruktury je složitým a časově náročným úkolem. Z podstaty věci je ochrana bezpečnosti státu úkol, který nabývá většího rozsahu a priorit. Ochrana kritické infrastruktury vytváří podmínky pro zvládání mimořádných událostí resp. krizových situací.

Když se řekne ochrana KI, rozumí se především veškerá opatření zaměřená na snížení rizika narušení funkce prvku kritické infrastruktury. Při ochraně kritické infrastruktury zohledňujeme možná rizika vedoucí k jejímu narušení. Je pochopitelné, že nelze vyčlenit všechna možná rizika a chránit celou infrastrukturu. Musí to být promyšlený proces založený na analýzách rizik, které nám ukazují nejpravděpodobnější hrozby jejího narušení. Dále by zde měl platit stejný princip ochrany, jako ve struktuře Evropského programu na ochranu kritické infrastruktury, a to je naprosto stejný přístup pro všechna ohrožení kritické infrastruktury, ovšem s prioritním zaměřením se na hrozbu v oblasti terorismu. Pokud subjekty splňují hranici ochrany na stupni přiměřené, je doporučeno zaměřit se na ta rizika, která s sebou nesou hrozbu, kde jsou subjekty stále zranitelné. Za ochranu kritické infrastruktury můžeme považovat i Akční plán v rámci EPCIP.

Jeho pracovní oblast 3 se zabývá podporou členských států v činnostech týkajících se vnitrostátních kritických infrastruktur.²⁵

²⁴ Chaloupka, P., Říha, M.: *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. Námořní akademie ČR, Praha, 2009, ISBN: 978-80-87103-18-0

²⁵ *Sdělení Komise o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury*. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 12. 12. 2006, KOM (2006) 786, Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/l33260_cs.htm

Česká republika má systém ochrany KI jen několik málo let. Po 11. září 2001 se pohled mnoha lidí na bezpečnost změnil a terorismus, jako možná hrozba ohrožení KI a životů obyvatelstva, se stala zásadní. Do těchto útoků jen málo kdo dokázal definovat vnější, vnitřní bezpečnost nebo ochranu obyvatelstva. Po povodních v roce 2002 obava z terorismu klesla a na první místa se dostaly obavy z následků přírodních katastrof. Tento jev se projevil i v jednotlivých Bezpečnostních strategiích ČR.

„Pro ochranu KI učinila ČR již celou řadu kroků, jako deklarování základních funkcí státu za krizových situací a možností jejich zabezpečení nebo vytvoření přehledů národních, regionálních a lokálních subjektů KI. V minulých letech se vyvíjely a dále se vyvíjejí aktivity ve výzkumu postupů k zachování funkčnosti jednotlivých oblastí kritické infrastruktury. Přesto jednotná metodika k tomuto problému neexistuje. Vystává tak otázka, zda ji převzít ze zahraničí, kde s ní mají zkušenosti nebo si vytvořit vlastní.

V každém případě má hlavní roli stát, který má za povinnost chránit občany, majetek a životní prostředí a zároveň sám je zřizovatelem řady subjektů kritické infrastruktury. Dále jsou zde vlastníci podniků a organizací, tedy subjektů kritické infrastruktury a fyzické osoby, kterých by se výpadek funkcí subjektů kritické infrastruktury významně dotkl. K hlavním diskutovaným problémům patřily pojetí orgány EU a jeho akceptování Českou republikou. Bylo konstatováno, že pokud bude přijat závazný dokument pro vytvoření Evropské kritické infrastruktury, bude Česká republika tuto skutečnost respektovat. Je však nutné si uvědomit, že se v tomto případě jedná o subjekty kritické infrastruktury evropského významu, tj. takové, jejichž narušení nebo vyřazení z provozu ovlivní dvě a více zemí EU. Na základě principu subsidiarity však každá země odpovídá za ochranu vlastní kritické infrastruktury. Proto národní řešení problematiky kritické infrastruktury je v současné době vysoce aktuální a bylo druhou nejvíce diskutovanou záležitostí.“²⁶

Pod fungujícím systémem EPCIP se postupem času začal tvořit projekt Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury (ERN-CIP). Tento projekt je

²⁶ NITRA, J. Ochrana kritické infrastruktury. *112 Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*, 2007, ročník VI, č. 3, s. 28. ISSN: 1213-7057

vytvořen na základě představ Evropské komise a má za cíl usnadnit všem účastníkům zapojeným do projektu, dostupnost evropských výzkumů, projektů, ale i technologií a bezpečnostních zařízení pro testování bezpečnosti systémů a jejich součástí a případných hrozeb pro kritické infrastruktury.²⁷ Jeden z cílů systému ERNCIP je začlenění národních infrastruktur na evropskou úroveň. Mnoho členských států si tvořilo kritické infrastruktury právě na úrovni národní nebo dokonce na regionální, bylo to především z toho důvodu, že jejich potřeba byla daleko dříve před vznikem EU. Ovšem EU se začala velice rychle vyvíjet, a to nepřineslo nic jiného než následnou vzájemnou propojenost jednotlivých států, a to právě i skrz jejich funkčnost v rámci infrastruktur. V případě selhání funkčnosti jedné infrastruktury jednoho státu, díky jejich provázanosti může vést k velmi závažným dopadům na funkčnosti infrastruktury jiného státu. Evropská komise uvedla v jednom svém výzkumu případy vzájemné provázanosti infrastruktur:

- a) Přerušení dodávek proudu ze strany Švýcarska a Francie kvůli silným bouřkám, ke kterým došlo 28. září 2003. Tento black - out trval šest hodin a postihl 57 milionů lidí, především v Itálii. Kolísání napětí v elektrické síti bylo zaznamenáno také v Rakousku, Maďarsku, Německu, České republice, Slovensku a Španělsku.
- b) Výpadek dodávky elektřiny, který 4. listopadu 2006 postihl 10 milionů lidí ve Francii, Rakousku, Belgii, Itálii a Španělsku. Trval jednu hodinu a zapříčinila ho lidská chyba při spouštění velké lodi z doků v Německu do Severního moře.
- c) Nehody v tunelech, které usnadňují spojení mezi rozsáhlými oblastmi EU a jsou proto důležité pro dálkovou přeprava a rozvoj regionálních ekonomik. Požáry v Montblanském tunelu (Francie/Itálie) a Tauernském tunelu (Rakousko) v roce 1999 a Eurotunelu (Francie/Velká Británie) v letech 1996, 2006 a 2008 ukázaly, jaké potenciální důsledky, pokud jde o hospodářské ztráty, mohou nehody v tunelech mít.²⁸

²⁷ PIDHANIUK, L. Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury. *112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. 2013, roč. XII, č. 12, str. 24-27. ISSN:1213-7057

²⁸ PIDHANIUK, L. Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury. *112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. 2013, roč. XII, č. 12, str. 24-27. ISSN:1213-7057

Tyto a jiné události nasvědčují tomu, jak je důležité mít vzájemnou informovanost a kooperaci. Ovšem pravidla pro národní bezpečnost a ochranu KI zůstává výhradně v rukou každého státu. Na úroveň EU se posouvá, pokud je v souladu se základními zásadami, a to *subsidiaritou* a *proporcionalitou*. Kde subsidiarita znamená řešení problematiky ochrany KI na národní úrovni především v gesci subjektů. Komise by zde byla využita pouze pro případy, které by se týkaly mezistátního rozsahu. Proporcionalita zabezpečuje rozprostření sil a prostředků k ochraně kritické infrastruktury mezi jednotlivé oblasti a zaměření se na ty nejrizikovější z nich. Dalšími základními zásadami podle Zelené knihy²⁹ jsou

- *Doplňkovost*, převážně by šlo o implementaci nových mechanismů do již plně zavedených a fungujících.
- *Důvěrnost*, veškeré informace o ochraně kritické infrastruktury by se pohybovali v rámci důvěrných informací. Hlavní příčinou je možné zneužití údajů, které by mohly poškodit nebo způsobit selhání funkčnosti KI.
- *Spolupráce zainteresovaných subjektů*, svou roli při ochraně kritické infrastruktury mají všechny zainteresované subjekty včetně členských států, Komise, průmyslových/obchodních sdružení, normalizačních orgánů, vlastníků, provozovatelů a uživatelů („uživatel“ je definován jako organizace užívající danou infrastrukturu pro obchodní účely a pro poskytování služeb). Všichni by měli v rámci své odpovědnosti a specifické úlohy spolupracovat a přispívat tak k rozvoji a implementaci EPCIP. Vůdčí a koordinační úlohu při rozvoji a implementaci přístupu při ochraně kritické infrastruktury v rámci daného území, by měly orgány členských států. Takový přístup by měl být vždy konzistentní v celostátním měřítku. Vlastníci, provozovatelé a uživatelé by byli aktivně zapojeni jak na národní úrovni, tak na úrovni EU. Tam, kde neexistují odvětvové normy nebo ještě nebyly zavedeny normy

²⁹ *Zelená kniha o evropském programu na ochranu kritické infrastruktury*. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 17. 11. 2005, KOM (2005)576, Dostupné z: http://ec.europa.eu/green-papers/index_cs.htm#2005

mezinárodní, mohou normalizační orgány přijmout vhodné společné normy.³⁰

Svojí prací a výzkumem Evropská Komise v roce 2008 konstatovala, že hlavním klíčem k vyřešení otázek týkajících se ochrany KI je komplexní program přinášející výhody z rozšířené spolupráce mezi členskými státy EU.

Daleko více podobných rysů ve struktuře KI má Česká republika s Nizozemskem, ať už do toho zapojíme počet obyvatel nebo například rozlohu země. Právě v Nizozemsku od roku 2001 vláda schválila „Akční plán bezpečnosti a boje proti terorismu“, jedna z jeho částí je i ochrana KI. Následně v roce 2004 byly schváleny výsledky analýz a KI rozdělena do 11 sektorů obsahujících 31 kritických produktů a služeb. Od dnešního dělení KI se liší to z roku 2004 chybějící oblastí „odpadového hospodářství“ (Tabulka 3).

Tabulka 3: Oblasti kritické infrastruktury, produkty a služby

Poř.	Oblasti KI	Produkt nebo služba	Gesce/Spolugesce
1.	Energetika	1.1 Elektřina	MPO/ERÚ
		1.2 Plyn	MPO/ERÚ
		1.3 Tepelná energie	MPO/ERÚ
		1.4 Ropa a ropné produkty	SSHR/MPO
2.	Vodní hospodářství	2.1 Zásobování pitnou a užitkovou vodou	MZe
		2.2 Zabezpečení a správa povrchových vod a podzemních zdrojů vody	MZe/MŽP
		2.3 Systém odpadních vod	MZe
3.	Potravinářství a zemědělství	3.1 Produkce potravin	MZe
		3.2 Péče o potraviny	
		3.3 Zemědělská výroba	
4.	Zdravotní péče	4.1 Přednemocniční neodkladná péče	MZ
		4.2 Nemocniční péče	
		4.3 Ochrana veřejného zdraví	
		4.4 Výroba, skladování a distribuce léčiv a zdravotnických prostředků	
5.	Doprava	5.1 Silniční	MD

³⁰ Zelená kniha o evropském programu na ochranu kritické infrastruktury. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 17. 11. 2005, KOM (2005)576, Dostupné z: http://ec.europa.eu/green-papers/index_cs.htm#2005

		5.2 Železniční	
		5.3 Letecká	
		5.4 Vnitrozemská vodní	
6.	Komunikační informativní systémy	a	6.1 Služby pevných telekomunikačních sítí
			6.2 Služby mobilních telekomunikačních sítí
			6.3 Radiová komunikace a navigace
			6.4 Satelitní komunikace
			6.5 Televizní a radiové vysílání
			6.7 Poštovní a kurýrní služby
			6.6 Přístup k internetu a k datovým službám
			MPO/MI/ČTÚ *
7.	Bankovní finanční sektor	a	7.1 Správa veřejných financí
			7.2 Bankovníctví
			7.3 Pojišťovnictví
			7.4 Kapitálový trh
			MF
			ČNB
			MF/ČNB
8.	Nouzové služby		8.1. Hasičský záchranný sbor ČR a příslušné jednotky požární ochrany
			8.2. Policie ČR (vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek)
			8.3. Armáda ČR (zabezpečení obrany)
			8.4. Radiační monitorování vč. podkladů pro rozhodování o opatřeních vedoucích ke snížení nebo odvrácení ozáření
			8.5. Předpovědní, varovná a hlásná služba
			MV
			MV
			MO
			SÚJB
			MŽP
9.	Veřejná správa		9.1 Státní správa a samospráva
			9.2 Soc. ochrana a zaměstnanost (soc. zabezpečení, státní soc. podpora, soc. pomoc)
			9.3 Výkon justice a vězeňství
			MV/ÚSÚ
			MPSV
			MS

Zdroj: Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury v ČR, usnesení Bezpečnostní rady státu č. 30 ze dne 3. Července 2007³¹

4. KLÍČOVÍ NOSITELÉ ÚKOLŮ

³¹ Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury v ČR, usnesení Bezpečnostní rady státu č. 30 ze dne 3. Července 2007

Klíčové nositele kolem problematiky ochrany kritické infrastruktury dělíme dle jejich odpovědnosti a kompetencí. Současně můžeme konstatovat, že tito klíčoví nositelé úkolů jsou zapojeni do realizace programu ochrany kritické infrastruktury. Jsou jimi:

1. Vláda ČR,
2. Ministerstvo vnitra,
3. ministerstva a ústřední správní úřady, v jejichž gesci jsou jednotlivé oblasti kritické infrastruktury,
4. subjekty kritické infrastruktury.

1. Vláda ČR má za úkol nejprve schválit průřezová a odvětvová kritéria pro prvky kritické infrastruktury, po jejich schválení se nadále zabývá navrženými subjekty na území ČR. Pravomoc má i na schválení subjektů evropské kritické infrastruktury. V případě narušení kritické infrastruktury využívá platných nástrojů krizového řízení.

2. Ministerstvo vnitra řídí součinnost s ostatními ústředními správními úřady, a to na pozicích odpovědných gestorů a spolugestorů v dané oblasti kritické infrastruktury. Opět jeho kompetence zasahují jak na území ČR, tak i za hranicemi. Jeden z dalších úkolů Ministerstva vnitra je předkládat vládě návrhy oblastí, podoblastí, subjektů a prvků kritické infrastruktury i v evropském pojetí.

Společně s gestory a spolugestory předkládají vládě průřezová a odvětvová kritéria ke schválení.

Plní úkoly vyplývající z členství ČR v Evropské unii, zabezpečuje mezinárodní výměnu informací v této oblasti, plní funkci kontaktního místa ČR v rámci evropské kritické infrastruktury a podává Evropské komisi zprávy o plnění úkolů vyplývajících z právních předpisů Evropské unie v této oblasti.

3. Ministerstva a jiné ústřední správní úřady jsou navázány na Ministerstvo vnitra. Jemu poskytují informace k zajištění potřeb kritické infrastruktury. Ministerstva a jiné ústřední správní úřady zpracovávají návrhy odvětvových kritérií. Dále

spolupracují se styčnými bezpečnostními pracovníky jednotlivých vlastníků či provozovatelů národní kritické infrastruktury a evropské kritické infrastruktury. Zpracovávají programy ochrany kritické infrastruktury v příslušných oblastech a podoblastech. A pro nás nejdůležitější část, navrhují subjekty a prvky kritické infrastruktury v ČR a evropské kritické infrastruktury.

Za tímto účelem vyžadují spolupráci od právnických a podnikajících fyzických osob. Dále vyžadují zachovávat mlčenlivost z důvodů ochrany jednotlivých prvků, subjektů a celkové funkčnosti kritické infrastruktury. Při navrhování subjektů a prvků kritické infrastruktury a evropské kritické infrastruktury budou uplatňovat průřezová a odvětvová kritéria.

4. Subjekty kritické infrastruktury v rámci příslušných programů budou zabezpečovat ochranu prvků kritické infrastruktury a zvyšovat jejich odolnost, například technickými zabezpečovacími prostředky, kybernetickou ochranou, fyzickou ochranou, režimovými a organizačními opatřeními a jejich vzájemnou kombinací.

Základním dokumentem ochrany kritické infrastruktury bude plán krizové připravenosti zpracovaný subjektem kritické infrastruktury. Opatření, která jsou již uvedena v jiné existující plánovací, organizační nebo technické dokumentaci vedené subjektem kritické infrastruktury (například plány fyzické ochrany, vnitřní havarijní plány apod.) a která obsahově splňují požadavky plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, budou bez dalšího považována za součást plánu krizové připravenosti.

Ten bude obsahovat zejména identifikaci prvků kritické infrastruktury, jejich ohrožení a bezpečnostní opatření přijatá na jejich ochranu. V případě jejich výběru za subjekt evropské kritické infrastruktury budou zabezpečovat povinnosti vyplývající z tohoto statutu.

Pro komunikaci s gesčnými ústředními správními úřady zajistí jmenování styčného bezpečnostního pracovníka, který poskytuje za subjekt kritické infrastruktury součinnost při plnění stanovených úkolů.³²

³² *Národní program ochrany kritické infrastruktury* [online]. 2009. [cit. 2014-01-10] Dostupný z:

5. PRVKY KRITICKÉ INFRASTRUKTURY A JEJICH POPIS

Prvkem kritické infrastruktury – jsou zejména stavby, zařízení, prostředek nebo veřejná infrastruktura, určené podle průřezových a odvětvových kritérií, je-li prvek kritické infrastruktury součástí evropské kritické infrastruktury, považuje se za prvek evropské kritické infrastruktury.

Při čemž průřezovými kritérii se rozumí, soubor hledisek pro posuzování závažnosti vlivu narušení funkce prvku kritické infrastruktury s mezními hodnotami, které zahrnují rozsah ztrát na životě, dopad na zdraví osob, mimořádně vážný ekonomický dopad nebo dopad na veřejnost v důsledku rozsáhlého omezení poskytování nezbytných služeb nebo jiného závažného zásahu do každodenního života. Odvětvovými kritérii jsou technické nebo hodnoty k určování prvku kritické infrastruktury, a to v odvětvích energetika, vodní hospodářství, potravinářství a zemědělství, zdravotnictví, doprava, komunikační a informační systémy, finanční trh a měna, nouzové služby a veřejná správa.

5.1. Zásady určování prvku kritické infrastruktury

Základní kritéria pro určení prvků kritické infrastruktury jsou jejich:

a) **nenahraditelnost**

Hlediskem **nenahraditelnosti** se rozumí skutečnost, že při narušení nebo zničení jsou nutné opravy, rekonstrukce nebo výstavba prvku nebo jeho části. Činnost nelze nahradit v krátkém období a do obnovy činnosti lze náhradu řešit pouze provizorně s tím, že bude významně ovlivněn život obyvatelstva a fungování veřejné správy. Bude omezeno nebo znemožněno naplňování některých základních potřeb (např. dodávky elektřiny, plynu, fungování komunikačních prostředků, služeb,...). Přitom může, ale nemusí být, vyhlášen krizový stav. Bude nutné vyhlásit regulační stupně, stavy nouze nebo omezení, která mohou dosáhnout celostátní úrovně.

b) nahraditelnost

Pod hlediskem **nahraditelnosti** se rozumí fakt, že při narušení nebo zničení jsou nutné opravy, rekonstrukce nebo výstavba prvku nebo jeho části. Jejich činnost lze však nahradit jiným subjektem nebo provizorním způsobem v dostačující úrovni a rozsahu.³³

Mezi další aspekty posuzování bude nutné zařadit **odvětvová a průřezová kritéria**, a to zejména s ohledem na určování a označování nadnárodních infrastruktur stanovených ve Směrnici Rady³⁴ o určování a označování evropských kritických infrastruktur.

5.2. Průřezová a odvětvová kritéria

Komise vypracuje ve spolupráci s členskými státy pokyny pro uplatňování průřezových a odvětvových kritérií a přibližné prahové hodnoty pro účely určování EKI. Kritéria podléhají utajení. Použití těchto pokynů není pro členské státy povinné.

Průřezová kritéria především zahrnují:

- *kritérium obětí* (posuzováno podle možného počtu mrtvých či zraněných);
- *kritérium ekonomického dopadu* (posuzováno podle závažnosti hospodářské ztráty nebo zhoršení kvality výrobků či služeb, včetně případných dopadů na životní prostředí);
- *kritérium dopadu na veřejnost* (posuzováno podle dopadu na důvěru veřejnosti, fyzické strádání a narušení každodenního života, včetně ztráty nezbytných služeb).³⁵

³³ *Národní program ochrany kritické infrastruktury* [online]. 2009. [cit. 2014-01-10] Dostupný z: <<http://krizport.firebrno.cz/file/132>>.

³⁴ *Směrnice Rady Evropské unie č. 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu* [online]. 2008. [cit. 2014-01-10] Dostupný z:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:01:CS:HTML>

³⁵ *Národní program ochrany kritické infrastruktury* [online]. 2009. [cit. 2014-01-10] Dostupný z: <<http://krizport.firebrno.cz/file/132>>.

Prahové hodnoty průřezových kritérií se vymezí na základě závažnosti dopadů narušení nebo zničení konkrétní infrastruktury. Přesné vymezení prahových hodnot použitelných pro průřezová kritéria stanoví v každém jednotlivém případě členské státy, jichž se konkrétní kritická infrastruktura týká. Každý členský stát každoročně informuje Komisi o počtu infrastruktur podle odvětví, u kterých byla vedena jednání o vymezení prahových hodnot průřezových kritérií

Odvětvová kritéria zohledňují vlastnosti jednotlivých odvětví s EKI

Obrázek 4: Průřezová kritéria

Zdroj: *Národní program ochrany kritické infrastruktury* [online]. 2009. [cit. 2014-01-10] Dostupný z: <http://krizport.firebrno.cz/file/132>.³⁶

6. SUBJEKTY A JEJICH ZAŘAZENÍ DO KATEGORIÍ KI

V roce 2004, skupina odborných pracovníků zabývající se kritickou infrastrukturou, jednak stanovila návrh definice KI, ale také se na jednáních se zástupci ústředních orgánů navrhovali základní funkce státu. Úkolem subjektu KI je zajišťovat ochranu

³⁶ tamtéž

prvků KI a zvyšovat jejich odolnost. Jedná se například o technické zabezpečovací prostředky, kybernetickou a fyzickou ochranu, režimové a organizační opatření a jejich vzájemnou kombinaci.³⁷

6.1. Subjekty kritické infrastruktury

Subjektem kritické infrastruktury je provozovatel prvku kritické infrastruktury, jde-li o provozovatele prvku evropské kritické infrastruktury, považuje se tento subjekt za subjekt evropské kritické infrastruktury.

6.2. Kritéria pro stanovení subjektů kritické infrastruktury do kategorií

Cíle, které jsou stanoveny a celkové zařazení subjektů do KI, je následkem stanovení jednotlivých opatření a podmínek, které zaručují funkčnost a potřebnou činnost a poskytnutí služeb daných subjektů, při jejich případném narušení v rámci KI. Jednotlivé subjekty KI jsou dále podle těchto kritérií řazeny do 4 úrovní, místní, krajská, národní (celostátní) a nadnárodní (Evropská kritická infrastruktura). Subjekty zařazené do místní úrovně budou označeny jako subjekty KI kategorie III, krajské úrovně jako subjekty KI kategorie II a národní (celostátní) úrovně jako subjekty KI kategorie I. Úrovně, jsou děleny dle rozsahu pravomocí a požadavků, které jsou kladeny na subjekty zmiňovaných kategorií. Zvláštní a tím samostatné dělení mají subjekty Evropské kritické infrastruktury.

KI dělí ochranu na několik úrovní:

- místní,
- krajská,
- národní (celostátní),
- nadnárodní (Evropská kritická infrastruktura).

³⁷ *Národní program ochrany kritické infrastruktury* [online]. 2009. [cit. 2014-01-10] Dostupný z: <<http://krizport.firebrno.cz/file/132>>.

Místní úroveň

Je zařazena do kategorie III, je nejnižším stupněm a vyskytují se zde subjekty menšího charakteru, které dodávají např. obci energii. Tyto subjekty po uzavření domluvy popř. smlouvy může nahradit jiný zdroj. Náhradní zdroje mnohou být poskytnuty buď ze soukromého, nebo dočasného zařízení. Problematiku třetí kategorie řeší zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Krajská úroveň

Subjekty KI na této úrovni spadají do kategorie II. Pokud je narušena nebo ohrožena funkčnost subjektů, tyto problémy jsou v gesci krajského úřadu. Především toto ustanovené platí pro subjekty, které mají uzavřenou smlouvu s krajským úřadem. Kategorie II se řídí dle krizového zákona č. 240/2000., o krizovém řízení.

Národní (celostátní) úroveň

V kategorii I veškeré narušené nebo ohrožení funkčnosti subjektů řeší ministerstvo, ústřední správní orgán, právnické a podnikající fyzické osoby, které působí po celém státu nebo mají pravomoc na území několika krajů. Subjekty této kategorie jsou velice důležité a nenahraditelné a při jejich poškození, zničení nebo znemožnění jejich funkčnosti je narušen chod celého státu. I tato kategorie se řídí krizovým zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

Nadnárodní úroveň (Evropská kritická infrastruktura).

Národní úrovni se zabývá Evropská Komise, a to v případě pokud jde o narušení KI subjektů jednoho státu a přitom ovlivňuje alespoň jeden další stát, s kterým je provázán.

Obrázek 5: Kritéria pro stanovení subjektů kritické infrastruktury do kategorií

Zdroj: Nařízení vlády č. 432/2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ze dne 22. prosince 2010. In: Sbirka zákonů České republiky. 2010. s. 5623-5630. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=432/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy³⁸

Důležitou roli v této problematice také hraje privátní sektor, tj. soukromí vlastníci, kteří vytvářejí produkty nebo poskytují služby KI. V převážné většině jsou subjekty KI právě soukromými vlastníky. Je proto nezbytné, aby veřejný a soukromý sektor spolupracoval, protože jinak nebude realizace strategie ochrany KI proveditelná. Další velice nedílnou součástí ochrany KI je, aby subjekty KI privátního sektoru si uvědomily důležitost vynakládání prostředků na jejich ochranu. Tím také získají konkurenční výhodu. Ta spočívá v tom, že v případě krizové situace bude moci subjekt KI bez přerušení výrobní činnosti nabízet své produkty ve prospěch řešení krizové situace.³⁹

6.3. Podnik jako subjekt kritické infrastruktury

³⁸ Nařízení vlády č. 432/2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ze dne 22. prosince 2010. In: Sbirka zákonů České republiky. 2010. s. 5623-5630. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=432/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

³⁹ GAVENDOVÁ, H., *Komprace kritické infrastruktury v České republice a Evropské unii*. [online] Ostrava, 2009. [cit. 2014-1-18]. Diplomová práce. Masarykova univerzita Ekonomicko správní fakulta, Studijní obor: Regionální rozvoj a správa, Vedoucí diplomové práce: Ing. Eduard Bakoš, Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50593/esf_m/

Porovnáme-li „podnik“ a „podnik jako subjekt kritické infrastruktury“ najdeme zde několik zásadních rozdílů, a to ve způsobu stanovení cílů, ve způsobu provedení opatření v oblasti krizového managementu a také způsob rozhodování manažerů. Subjekt KI a jeho vedoucí představitelé, mají takřka nulový prostor pro riskování v oblasti strategických cílů, bezpečnostních opatření, jak pro svoji bezpečnost, tak i bezpečnost provozu a pro zabezpečení celkového chodu subjektu. Subjekt podléhá kontrole úřadů států, jako jsou např. jednotlivá ministerstva a úřadů EU.

Krizové plánování je nástrojem krizového řízení a je souhrnem plánovacích činností, procedur a vazeb uskutečňovaných orgány krizového řízení a jimi určenými státními nebo veřejnými institucemi, právníckými nebo podnikajícími fyzickými osobami k realizaci cílů a úkolů při zajišťování bezpečnosti státu a jeho obyvatelstva za krizových situací.⁴⁰

Cílem krizového plánování podniku je:

- vytvoření účelného a efektivního systému na prevenci vzniku krizových situací,
- vytvoření akceschopného systému regulace nežádoucích dopadů krizových jevů na naplňování stanovených cílů, životní prostředí, vnitropodnikové procesy, bezpečnost a ochranu životů a zdraví zaměstnanců a majetkové hodnoty podniku;
- vytvoření efektivního a ekonomicky přijatelného systému na zvládání krizových situací.⁴¹

Výstupním dokumentem krizové plánování subjektu kritické infrastruktury je plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Povinnosti subjektu KI je zpracovat tento plán v souladu se zákonem č. 430/2010 Sb., o krizovém řízení.

10. SUBJEKTY CIVILNÍHO LETECTVÍ

⁴⁰ Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, *Krizové plánování*. [online]. [cit. 2014-02-3] Dostupné z: www.hzscr.cz/clanek/hzs-kralovehradeckeho-kraje-menu-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-planovani-krizove-planovani.aspx

⁴¹ ANTUŠÁK, E. *Krizová připravenost firmy*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 182 s. ISBN 978-80-7357-983-8.

Subjekt kritické infrastruktury musí splňovat následující kritéria dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém zákoně. Je povinen vypracovat plán krizové připravenosti do jednoho roku od rozhodnutí vlády nebo ode dne nabytí právní moci opatření obecné povahy, kterým byl prvek kritické infrastruktury určen.

10.1. Krizová dokumentace subjektu KI

Plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury

V plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury (PKP SKI) jsou především identifikována možná ohrožení funkce prvku kritické infrastruktury a stanovena opatření na jeho ochranu. Účelem plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury je zejména:

- identifikovat možné zdroje rizik,
- analyzovat možná ohrožení a jejich dopad na funkci prvků kritické infrastruktury,
- popsat a zhodnotit stávající bezpečnostní opatření na ochranu kritické infrastruktury, včetně návrhu na jejich doplnění, optimalizaci a stanovení priorit v této oblasti,
- stanovit scénáře a postupy pro řešení mimořádných událostí a krizových situací k ochraně funkce prvku kritické infrastruktury.

Pro splnění všech podmínek PKP SKI je zapotřebí zpracovat:

- zpracování příslušných analýz, nezbytných pro zpracování plánu krizové připravenosti,
- komplexní zpracování plánu krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury podle NV č. 462/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- součinnost při zajištění implementace opatření na ochranu kritické infrastruktury do systému řízení rizik v organizaci,
- součinnost při ověřování funkčnosti plánu a při jeho aktualizaci,

- součinnost při jednání s příslušnými orgány krizového řízení ohledně zaměření a rozsahu zpracování plánu a dalších souvisejících záležitostí⁴².

Plán krizové připravenosti se skládá ze základní, operativní, pomocné a přílohové části.

Základní část zahrnuje:

- a) „vymezení předmětu činnosti právnické nebo podnikající fyzické osoby a úkolů a opatření, které byly důvodem zpracování plánu krizové připravenosti,
- b) charakteristiku krizového řízení,
- c) přehled a hodnocení možných zdrojů a rizik a analýzy ohrožení a jejich možný dopad na činnost právnické nebo podnikající fyzické osoby.“
- d) „vymezení předmětu činnosti právnické nebo podnikající fyzické osoby a úkolů a opatření, které byly důvodem zpracování plánu krizové připravenosti,
- e) charakteristiku krizového řízení,
- f) přehled a hodnocení možných zdrojů a rizik a analýzy ohrožení a jejich možný dopad na činnost právnické nebo podnikající fyzické osoby.“⁴³

Operativní část zahrnuje:

- a) „přehled opatření vyplývajících z krizového plánu příslušného orgánu krizového řízení a způsob zajištění jejich provedení,
- b) způsob zabezpečení akceschopnosti právnické nebo podnikající fyzické osoby pro zajištění provedení krizových opatření a ochrany činnosti právnické nebo podnikající fyzické osoby,
- c) postupy řešení krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení,
- d) plán opatření hospodářské mobilizace u dodavatelů mobilizační dodávky,
- e) přehled spojení na příslušné orgány krizového řízení,
- f) přehled plánů zpracovávaných podle zvláštních předpisů využitelných při řešení

⁴² Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ze dne 22. listopadu 2000 k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000. s. 5602-5632. ISSN 1211-1244. Dostupné z: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/2010/sb0149-2010.pdf

⁴³ Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ze dne 22. listopadu 2000 k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000. s. 5602-5632. ISSN 1211-1244. Dostupné z: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/2010/sb0149-2010.pdf

krizových situací.⁴⁴

Pomocná část zahrnuje:

- a) „přehled právních předpisů využitelných při přípravě na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení,
- b) přehled uzavřených smluv k zajištění provedení opatření, které byl důvodem zpracování plánu krizové připravenosti,
- c) zásady manipulace s plánem krizové připravenosti,
- d) geografické podklady,
- e) další dokumenty související s připraveností na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešením.⁴⁵

Při zpracování plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, je důležitým aspektem přizpůsobit dokument jednotlivým subjektům KI. Každý subjekt má specifika daného odvětví nebo oblasti, v které se nachází. Pro každý takový subjekt kritické infrastruktury musí být stanovena analýza rizik, na základě níž jsou stanoveny úrovně bezpečnostního opatření.

Subjekt kritické infrastruktury odpovídá za ochranu prvku kritické infrastruktury. Za tímto účelem je povinen:

- a) Vypracovat již zmiňovaný plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, a to do jednoho roku od rozhodnutí vlády nebo ode dne nabytí právní moci opatření obecné povahy, kterým byl prvek kritické infrastruktury určen
- b) Umožnit příslušnému úřadu ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu vykonání kontroly plánu krizové připravenosti subjektu kritické

⁴⁴ Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ze dne 22. listopadu 2000 k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbirka zákonů České republiky. 2000. s. 5602-5632. ISSN 1211-1244. Dostupné z: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/2010/sb0149-2010.pdf

⁴⁵ Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ze dne 22. listopadu 2000 k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbirka zákonů České republiky. 2000. s. 5602-5632. ISSN 1211-1244. Dostupné z: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/2010/sb0149-2010.pdf

infrastruktury a ochrany prvku kritické infrastruktury včetně umožnění vstupů a vjezdů na pozemky a do prostorů, ve kterých se tento prvek nachází

- c) Oznámit příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu bez zbytečného odkladu informace o organizační, výrobní nebo jiné změně, je-li zřejmé, že tato změna může mít vliv na určení prvku kritické infrastruktury, zejména informace o trvalém zastavení provozu, ukončení činnosti, nebo restrukturalizaci

Dále je subjekt KI povinen určit styčného bezpečnostního zaměstnance⁴⁶ a jeho určení oznámit příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu. Subjekt kritické infrastruktury takto učiní bez zbytečného odkladu.

- o do doby určení styčného bezpečnostního zaměstnance plní jeho úkoly SKI.
- o styčný bezpečnostní zaměstnanec poskytuje za SKI součinnost při plnění úkolů podle zákona⁴⁷.
- o styčným bezpečnostním zaměstnancem může být určena pouze osoba splňující požadavky odborné způsobilosti. Odborně způsobilou osobou se rozumí ten, kdo dosáhl vysokoškolského vzdělání absolvováním studia v akreditovaném studijním programu poskytujícího ucelené poznatky o zajišťování bezpečnosti České republiky, o ochraně obyvatelstva nebo o krizovém řízení nebo má alespoň v jedné z těchto oblastí tříletou praxi.

Havarijní plán

Havarijní plán a celkové havarijní plánování se v České republice opírá o zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). Tímto zákonem je stanoven tzv. vnitřní havarijní plán a

⁴⁶ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbirka zákonů České republiky. 2000, s. 30. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

⁴⁷ tamtéž

vnější havarijní plán v zóně havarijního plánování a uvádí povinnost zpracovat bezpečnostní zprávu, bezpečnostní program prevence závažné havárie a plán fyzické ochrany nebo zařízení.

10.2. Letiště Praha, a. s. jako subjekt KI

Letiště Praha, a.s. bylo dne 30. prosince 2011 Ministerstvem dopravy ČR určeno jako subjekt kritické infrastruktury ve smyslu ustanovení § 9 odst. 3 písm. c) zákona č. 240/200 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury.

Letišti Praha, a. s. bylo přiděleno označení prvku V. C. 1 dle nařízení vlády 432/2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ze dne 22. prosince 2010. Při čemž V. je označení pro pátou kategorii, Dopravu, v odvětvových kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. C označuje podkategorii v dopravě, a to Leteckou dopravu a číslo 1 je přiřazeno pro letiště.

Dle nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury je Letiště Praha a.s. provozovatelem veřejného mezinárodního letiště způsobilého přijetí letu podle přístrojů, u kterého není možné leteckou obchodní dopravu zajistit alternativním letištěm nebo alternativní zajištění je příliš nákladné, nevhodné nebo velmi těžko proveditelné. Alternativním letištěm se rozumí veřejné mezinárodní letiště, které:⁴⁸

- a) je schopno zajistit nejméně 80% letecké obchodní dopravy letiště, pro které je určeno jako alternativní,
- b) je v čase 2 hodin dosažitelné jiným druhem dopravy,
- c) má dostatečnou kapacitu pohybových ploch a kapacitu terminálu,

⁴⁸ Nařízení vlády č. 432/2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ze dne 22. prosince 2010. In: Sbírka zákonů České republiky. 2010. s. 5623-5630. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=432/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

- d) má stejnou nebo podobnou kategorii jako letiště, pro které je určeno jako alternativní, a
- e) je způsobilé přijmout let vykonaný podle přístrojů.

Dle §29a a §29c zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) vyplývá povinnost právnických nebo podnikajících fyzických osob, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, zpracovat plán krizové připravenosti. Plánem krizové připravenosti se pro účely tohoto zákona rozumí plán, ve kterém je upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací. Jsou v něm identifikována možná ohrožení funkce prvku kritické infrastruktury a stanovena opatření na jeho ochranu.

Subjekt kritické infrastruktury odpovídá za ochranu prvku kritické infrastruktury. Za tímto účelem je povinen:⁴⁹

- a) Vypracovat **plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury** do jednoho roku od rozhodnutí vlády nebo ode dne nabytí právní moci opatření obecné povahy, kterým byl prvek kritické infrastruktury určen
- b) Umožnit příslušnému úřadu ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu vykonání kontroly plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury a ochrany prvku kritické infrastruktury včetně umožnění vstupů a vjezdů na pozemky a do prostorů, ve kterých se tento prvek nachází
- c) Oznamit příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu bez zbytečného odkladu informace o organizační, výrobní nebo jiné změně, je-li zřejmé, že tato změna může mít vliv na určení prvku kritické infrastruktury, zejména informace o trvalém zastavení provozu, ukončení činnosti, nebo restrukturalizaci

Subjekt kritické infrastruktury určí styčného bezpečnostního zaměstnance⁵⁰ a jeho určení oznámí příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu. Subjekt kritické infrastruktury takto učiní bez zbytečného odkladu.

⁴⁹ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbírká zákonů České republiky. 2000, s. 30. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

⁵⁰ tamtéž (§ 29c)

Na základě tohoto ustanovení Letiště Praha, a.s. zpracovalo Plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury (PKP SKI), ve kterém specifikuje možné krizové situace a mimořádné události, které by se mohly dotýkat provozu a ochrany civilního letectví.

10.2.1. Základní část Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Letiště Praha, a.s.

V základní části PKP SKI je vymezen předmět činnosti a úkolů a opatření, které byly důvodem zpracování krizového plánu. V případě vzniku krizové situace jsou určeny organizační jednotky v organizační struktuře Letiště Praha a.s., které se budou podílet na řešení krizové situace popř. mimořádné události. Jsou jimi Divize Ředitele společnosti, Rozvoj a správa majetku a Obchod a korporátní služby. Přehled organizační struktury (příloha 1 tohoto dokumentu). Vytvoření krizového štábu je součástí řešení možných krizových situací. Krizový štáb (KŠ) je tvořen z kmenových členů, kteří zahrnují vedoucího krizového štábu, členy vrcholového managementu a tajemníka krizového štábu. Neméně důležitou součástí KŠ je jeho pracovní skupina, kterou povolává vedoucí krizového štábu. Tato pracovní skupina je složena z odborníků a její složení se liší dle druhu vyhlášené krizové situace nebo mimořádné události.

Základní činnosti krizového štábu LP je provést vyhodnocení situace, tj. shrnout dostupné informace týkající se:

- a. podmínek krizového jevu (datum, doba trvání,...);
- b. vlivu na jednotlivé organizační jednotky LP;
- c. informace o reakci orgánů krizového řízení.

Dále KŠ shromažďuje a průběžně aktualizuje informace o stavu sil a prostředků a vede celkový přehled jejich nasazení. Při ztížených podmínkách vyvolaných krizovým jevem musí rozhodovat o opatřeních, které směřují k zajištění provozu letiště Praha.

Tato opatření např. jsou:

- a. vyhledání náhradních zdrojů materiálního zabezpečení provozu,
- b. náhradní přeprava zaměstnanců společnosti a náhradní zdroje pracovní síly,
- c. náhradních finančních zdrojů,
- d. náhradních komunikačních spojení

KŠ koordinuje průběh spolupráce s orgány krizového řízení a nárokuje na orgánech krizového řízení zejména dodatečné zdroje pro zajištění provozu LP. Krizový štáb dále musí zajišťovat ochranu svých osob, jakožto zaměstnanců a ostatních osob pohybujících se v areálu letiště. Zajištění humanitární pomoci a zásobování. V situacích, které jsou nestandardní v běžném provozu, krizový štáb vydá pokyn pro zveřejnění zvláštní telefonní linky, emailové adresy a pravidelného aktualizování informací na svých webových stránkách. Vedoucí krizového štábu schvaluje formulace tiskových prohlášení a rozhoduje o ukončení činnosti KŠ.

Na základě analýzy rizik je dále v základní části vytvořen přehled a hodnocení možných zdrojů rizik a analýzy ohrožení a jejich možný dopad na činnost subjektu. V letištním PKP SKI je vytipováno a pracuje se s deseti možnými riziky, které mohou navodit jeden z krizových stavů. Pro ukázkou lze představit např. Dlouhodobou inverzní situaci, Narušení dodávek ropy a ropných produktů, Epidemie, Narušení dodávek elektrické energie, plynu, nebo tepelné energie velkého rozsahu. Nad rámec PKP SKI, je stanoven přehled dalších možných ohrožení, které mohou narušit funkci subjektu. Jde o vlastní posouzení událostí, které se mohou přihodit kdekoli a které nemusí mít rozsahu krizové situace, ale funkci subjektu jistý způsobem zkrátka naruší např. Bomba A/ Únos letadla za letu, Bomba B, Únos, Průnik, Hala, Incident, Vážný incident, Letecká nehoda na LKPR, Letecká nehoda mimo LKPR, Letadlo s infekcí a jiná ohrožení jako je např. Požár a Únik nebezpečných látek.

Jak již bylo řečeno výše, v základní části PKP SKI jde o pouhý výčet možných rizik, které mohou navodit jeden z krizových stavů, jejich základní charakteristiku, přehled objektů, které mohou ohrozit a v neposlední řadě zdroje ohrožení. Dopady jednotlivých krizových situací a mimořádných událostí, postupy a opatření, která jsou plněna pro navození co nejefektivnějšího a nejrychlejšího postupu pro zajištění běžného provozu,

jsou uvedeny v operativní části PKP SKI. Operativní část je se základní propojena jednotlivými odkazy ke každé KS a MU zvlášť.

10.2.2. Operativní část Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Letiště Praha, a.s.

V této části je subjekt, v našem případě Letiště Praha, a.s., povinen vypracovat popis systému fyzické ochrany subjektu. Subjekt Letiště Praha Ruzyně má zpracovanou samostatnou dokumentaci k fyzickému zabezpečení svého objektu. Tuto činnost zabezpečuje Plán střežení letiště Praha/Ruzyně. Pro účely této práce není tento dokument stěžejním a nebude dále popisován a rozebírán, pouze je jmenován pro potřeby uceleného přehledu problematiky.

Nedílným prvkem v operativní části je zabezpečení způsobu komunikace organizačních částí subjektu za krizové situace. Nejčastěji jsou využívány mobilní telefony, fax, mail, ovšem za zvážení stojí i náhradní způsob komunikace, v případě možnosti přetížení např. linek mobilních operátorů. V základní části byly popsány činnosti KŠ, v této části jsou kromě jmen osob ve skupině krizového štábu, uvedena pracovní zařazení, jejich zařazení v organizační struktuře Letiště Praha, a.s. a dále pak jejich způsob vyrozumění. Ovšem za nejdůležitější úsek jsou považovány samotné posty řešení krizových situací a mimořádných událostí identifikovaných v analýze rizik.

10.2.3. Pomocná část Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Letiště Praha, a.s.

Tato část zastřešuje přehledy všech uzavřených smluv k zajištění provedení opatření, které byly důsledkem zpracování PKP SKI. Dále pak manipulaci s PKP SKI a jak je tento dokument vyhotoven, v jakých podobách, specifikace míst a kde je uložen. V pomocné části jsou nadále uloženy veškeré platné zásady, a to jak pro předávání, příjem a zpracování zpráv a informací, zásady pro použití sil a prostředků, zásady a způsob informování veřejnosti, tak i např. zásady pro spolupráci. Poslední uvedená zásada je založená na spolupráci s Ministerstvem dopravy ČR a Magistrátu hl. m. Prahy. Dalším subjektem spolupracujícím na PKP SKI je např. Ministerstvo vnitra ČR.

Letiště Praha, a.s. má nastavený svůj vnitřní systém, ve kterém obstarává tvorbu a řízenou distribuci všech dokumentů, které slouží pro správné fungování jednotlivých organizačních složek a pro specifikaci postupů platných na letišti.

PKP SKI je distribuován jak v tištěných verzích, tak i na intranetu LP, a.s. Tištěná verze je k dispozici na Bezpečnostním dispečinku, který je primárně odpovědný za svolání členů KŠ, a dále pak tištěné verze pro Magistrát hlavního města Prahy a Ministerstvo dopravy. Na intranetu mají pak přístup k plánu ty osoby, které mají odpovědnost a vyhrazenou působnost v rámci plnění úkolů v něm stanovených.

10.3. Řízení letového provozu České republiky jako subjekt KI

Stejný případ jako je Letiště Praha, a.s., tak i Řízení letového provozu je podnik pověřený státem, který poskytuje letové provozní služby ve vzdušném prostoru České republiky. Poskytování letových provozních služeb je proces, při kterém jsou využívány ty nejmodernější technologie a v neposlední řadě špičkový personál. Hlavní činnosti řízení letového provozu jsou zabránění srážek mezi letadly, mezi letadlem a překážkou na provozní ploše a dále udržení rychlého a bezproblémového průběhu letového provozu. Nároky kladené na personál jsou plněny pravidelnými odbornými školeními, praktickým výcvikem na simulátorech a díky neustálému vzdělávacímu procesu. Riziko vzniku některé z mimořádných událostí, je na tomto poli působnosti vysoké, proto je v tomto ohledu nezbytné vypracování přesných postupů, jak postupovat při vzniklé mimořádné nebo krizové situaci. Postupy má personál neustále v dostupnosti na několika obrazovkách před sebou, a to v elektronické podobě a dále pak několik tištěných verzích, v rámci každé organizační jednotky.

Podobný systém je vystavěn a začleněn do dokumentace krizového plánování, přesněji do Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Tento dokument je zpracován na základě zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. PKP SKI je tvořen v softwarovém programu podporující krizové a havarijní plánování. Tento krizový

nástroj slouží, převážně ke správnému vytvoření plně funkčního a kompletního dokumentu.

Při vložení základních vstupů, jako je katalog ohrožení, katalog opatření, seznam nebezpečných látek, přílohy ve formě obrázků, grafů a tabulek, seznam budov a osob podílejících se na krizovém a havarijním plánování, máme základní data pro vytvoření analýzy rizik. Při analýze rizik a plánování způsobu řešení krizové situace je vygenerován katalog ohrožení a opatření. Tyto katalogy jsou upraveny dle typu možných rizik a mohou být měněny a vylepšovány na základě zkušeností z předchozích postupů. Tyto katalogy udávají povinnosti jednotlivým osobám, jako je např. Krizový štáb, podílející se na řešení krizových situací. V poslední části, pomocné, jsou uvedeny veškeré zásady při podávání informací, zásady udržení kontaktu s dalšími významnými subjekty civilního letectví a např. zásada včasného varování.

Bližší informace k PKP SKI, jak u subjektu Letiště Praha, a.s., tak i u subjektu Řízení letového provozu, nebo výčet reálných hrozeb a postupy opatření, nemohou být v této práci zveřejněny, jelikož jsou považovány za informace citlivého charakteru, s kterými musí být nakládáno jako s informacemi utajovanými.

ZÁVĚR

Každý vyspělý stát má vytvořený systém své národní kritické infrastruktury, která může a v převážné většině se tak děje, ovlivňovat svojí propojeností i další kritické infrastruktury jiných států. V případě narušení národní infrastruktury a vyvolání nefunkčnosti nebo narušení alespoň u dalších dvou národních infrastruktur jiných států, je pro tyto účely označována jako nadnárodní kritická infrastruktura. Česká republika svojí národní infrastrukturu začala budovat teprve před několika lety, a to přesněji v roce 2001. Tehdy poprvé docházelo k implementaci do systému krizového řízení. Následovaly roky vývoje a tvoření celého funkčního systému, až v roce 2010 se stal pojem kritická infrastruktura legislativně platným a upraveným v zákoně o krizovém řízení. Dle tohoto zákona, společně se zákonem o IZS, postupují jednotlivé složky integrovaného záchranného systému. Od tohoto okamžiku, plyne proces určování prvků a subjektů KI a příprava na možná rizika a hrozby, které by mohly ohrozit její funkčnost a stabilitu.

Bakalářská práce ve svém začátku popisuje vznik kritické infrastruktury, a to nejen v České republice, ale i mimo ní. Znamená to přiblížení vývoje v Evropě a mimo ní, jako je USA a Austrálie. Tyto státy jsou považovány za stavební kameny zmiňované problematiky. Zabýváme-li se hlouběji tématem kritická infrastruktura, zjistíme nezbytnost v podobě její ochrany. Ani tato část v práci není opomenuta. Princip ochrany KI spočívá v identifikaci hrozeb a rizik, jejichž působení na vytvořenou síť KI by mělo následky velkého rozsahu. Postupy pro ochranu KI plní Česká republika díky deklarování základních funkcí státu za krizových situací a vygenerováním několika přehledů na úrovni národní, regionální i lokální. Zabezpečuje tak provoz prvků a subjektů KI, které společně vytváří pevný celek a zachovávají tak funkčnost jednotlivých oblastí. Na národní úrovni je povinnost ochrany výhradně v gesci jednotlivých států.

K plnění programu ochrany KI jsou vyčleněni klíčoví nositelé těchto úkolů. Ty jsou rozděleny dle jejich kompetencí a pravomocí. Vláda a Ministerstvo vnitra jsou mezi prvními dvěma, dále jednotlivá ministerstva, která odpovídají za oblasti ve své gesci a

v neposlední řadě jsou to jednotlivé subjekty KI. Každý z těchto hlavních nositelů klíčových prvků má své specifické nezastupitelné úkoly.

V předposlední části se zabýváme určením prvků a subjektů KI. U prvků KI posuzujeme dvě základní kritéria, jsou jimi nenahraditelnost a nahraditelnost. Prvky KI, které mají specifika nenahraditelnosti, vyžadují opravu, rekonstrukce a vrácení na běžnou úroveň fungování. U nahraditelnosti jsou také nutné opravy a rekonstrukce jejich částí, ovšem lze je dočasně nahradit. Tato část plynule přechází do specifické problematiky, a to na část zabývající se subjekty v civilním letectví. Nejdříve, se seznámíme s krizovou dokumentací, kterou určené subjekty mají povinnost vytvořit a vlastnit. Jedna z povinností je vytvoření Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Na základě systému, jakým je plán tvořen, se opíráme převážně o legislativní předpisy. Je to způsobeno převážně tím, že tento druh krizové dokumentace po vytvoření přechází do oblasti citlivých informací a je velice obtížné přiblížit strukturu a hlavně obsah jednotlivých plánů. Vyskytují se zde přehledy zranitelných míst, soupisy budov a jejich využití, přehledy možných ohrožení a jejich následky a dopady na subjekty a pochopitelně i jednotlivá řešení krizových situací. Informace, které lze zveřejnit v jednotlivých částech PKP SKI, přesněji v části základní, operativní a pomocné, odpovídají reálné struktuře a plnosti informací u subjektu Letiště Praha, a.s. a Řízení letového provozu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ANTUŠÁK, E. *Krizová připravenost firmy*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 182 s. ISBN 978-80-7357-983-8.

PIDHANIUK, L. Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury. *112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. 2013, roč. XII, č. 12, str. 24-27. ISSN:1213-7057

NITRA, J. Ochrana kritické infrastruktury. *112 Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*, 2007, ročník VI, č. 3, s. 28. ISSN: 1213-7057

Chaloupka, P., Říha, M.: *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. Námořní akademie ČR, Praha, 2009, ISBN: 978-80-87103-18-0

MOZGA, J. (ed.), *Krizové řízení, Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského sboru České republiky institut ochrany obyvatelstva*, Lázně Bohdaneč, 2008, 153 str.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

The National Strategy for The Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets. [online]. 2003. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z:

http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/Physical_Strategy.pdf

Seznam použitých internetových zdrojů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, s. 30. Dostupné z:

<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

Nařízení vlády č. 432/2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ze dne 22. prosince 2010. In: Sbírka zákonů České republiky. 2010. s. 5623-5630. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=432/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ze dne 22. listopadu 2000 k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2000. s. 5602-5632. ISSN 1211-1244. Dostupné z: http://www.epravo.cz/_dataPublic/sbirky/2010/sb0149-2010.pdf

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, *Krizové plánování*. [online]. [cit. 2014-02-3] Dostupné z: [//www.hzscr.cz/clanek/hzs-kralovehradeckeho-kraje-menu-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-planovani-krizove-planovani.aspx](http://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kralovehradeckeho-kraje-menu-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-planovani-krizove-planovani.aspx)

GAVENDOVÁ, H., *Komprace kritické infrastruktury v České republice a Evropské unii*. [online] Ostrava, 2009. [cit. 2014-1-18]. Diplomová práce. Masarykova univerzita Ekonomicko správní fakulta, Studijní obor: Regionální rozvoj a správa, Vedoucí diplomové práce: Ing. Eduard Bakoš, Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50593/esf_m/

Nařízení vlády č. 432/2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ze dne 22. prosince 2010. In: Sbírka zákonů České republiky. 2010. s. 5623-5630. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=432/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Národní program ochrany kritické infrastruktury [online]. 2009. [cit. 2014-01-10] Dostupný z: <http://krizport.firebrno.cz/file/132>.

Směrnice Rady Evropské unie č. 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu [online]. 2008. [cit. 2014-01-10] Dostupný z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:01:CS:HTML>

Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury v ČR, usnesení Bezpečnostní rady státu č. 30 ze dne 3. Července 2007

Zelená kniha o evropském programu na ochranu kritické infrastruktury. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 17. 11. 2005, KOM (2005)576, Dostupné z: http://ec.europa.eu/green-papers/index_cs.htm#2005

Sdělení Komise o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 12. 12. 2006, KOM (2006) 786, Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/133260_cs.htm

Vláda ČR. *Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 5. října 2000 č. 123 k Návrhu strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě*

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (zákon o IZS). In: Sběrka zákonů České republiky. 2000, s. 37 Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=239~2F2000&rpp=15#seznam>

Rozhodnutí Rady o výstražné informační síti kritické infrastruktury (CIWIN), In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 27. 10. 2008, KOM (2008) 676. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/133260_cs.htm

Sdělení Komise o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury. In: Komise evropských společenství, Brusel, ze dne 12. 12. 2006, KOM (2006) 786, Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/133260_cs.htm

LINHART, P; RICHTER, R. *Ochrana kritické infrastruktury* [on-line]. 112 – odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2003, č. 3, str. 20-23 [cit. 2014-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/archiv-od-roku-2004.aspx>>.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 2006. s. 2226. Dostupné z: <http://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/zakon-c-183-2006-sb-o-uzemnim-planovani-a-stavebnim-radu-stavebni-zakon>

SVOBODA Z., *Kritická infrastruktura a její ochrana*. [online]. Ostrava, 2010, [cit. 2014-5- 1]. Diplomová práce. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství, Katedra požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/kriticka-infrastruktura-a-jeji-ochrana.aspx>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Oblasti národní kritické infrastruktury.....	13
Obrázek 2: Národní kritická infrastruktura a její oblasti	18
Obrázek 3: Schopnosti ovlivňující kritickou infrastrukturu	20
Obrázek 4: Průřezová kritéria	31
Obrázek 5: Kritéria pro stanovení subjektů kritické infrastruktury do kategorií.....	33

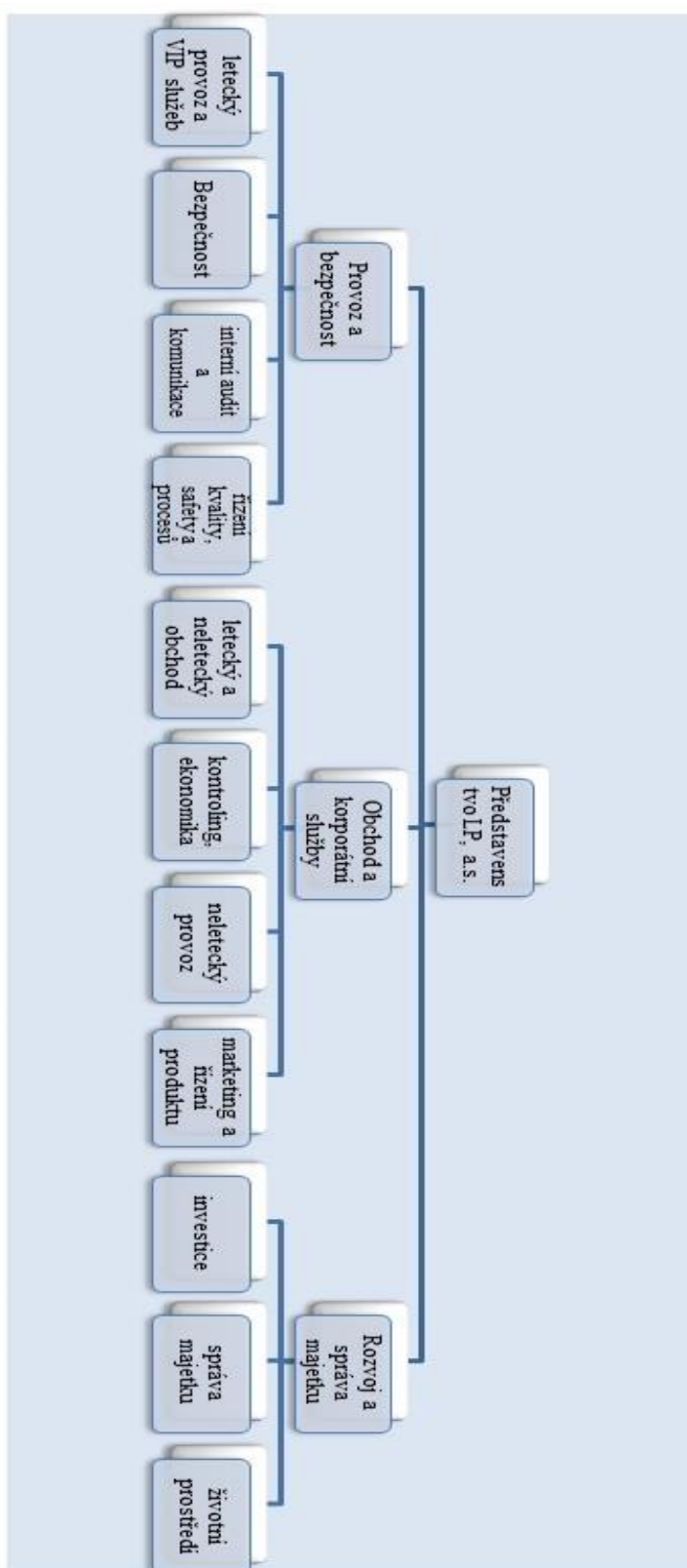
Seznam tabulek

Tabulka 1: Sektory kritické infrastruktury.....	14
Tabulka 2: Klíčová zařízení kritické infrastruktury.....	15
Tabulka 3: Oblasti kritické infrastruktury, produkty a služby	25

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Organizační struktura Letiště Praha, a. s. I.

Příloha A – Organizační struktura Letiště Praha, a.s.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Michaela Štěpánková, DiS

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Ochrana kritické infrastruktury státu v civilním letectví

Rok: 2014

Počet stran textu: 48

Celkový počet stran příloh:1

Počet titulů českých použitých zdrojů: 5

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 17

Vedoucí práce: Ing. Michaela Melicharová